תֵּשֵׁב הבת שנתקדשה בבית אביה עַד שֶׁתַּלְבִּין רֹאשָׁהּ, כלומר, רשאי החתן לעכב הנישואין עד שיקיים אביה את התחייבותו, ואינו מחויב לתת לה גט. אַדְמוֹן אוֹמֵר, יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר לחתן, אֵילּוּ אֲנִי פְּסַקְתִּי לְעַצְמִי התחייבות זו, ולא הייתי מקיימת, היה ראוי שֹאֵשֵׁב עגונה עַד שֶׁתַּלְבִּין רֹאשִׁי. אבל עַכְשָׁיו, שֶׁאַבָּא הוא זה שְׁפָסַק, מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת, ולכן אוֹ כְּנוֹס אותי בנישואין ללא הנדוניא אוֹ פְּטוֹר אותי בגט. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן, כלומר, מסכים אני לדבריו.

* * *

גמרא

הגמרא מביאה ברייתא שבה גירסא שונה למחלוקת שהובאה במשנה: מַתְנִיתִין דְּלֹא כְּרַאי תַּנָּא – משנתינו אינה כשיטת אותו תנא, דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה, לֹא נֶחְלְקוּ אַדְמוֹן וַחֲכָמִים עַל המקרה המובא במשנה, של הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ וּפָשַׁט לוֹ אֶת הָרֶגֶל, שֶׁבאופן זה לדעת הכל יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר, אַבָּא פְּסַק עָלַי, מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת, ואינו יכול לעבדה משום הבטחת אביה. עַל מַה נֶּחְלְקוּ, עַל שֶׁפְּסָקָה הִיא עַל עַצְמָהּ לתת מעות לבעלה כנדוניא ואינה עומדת בהתחייבותה, שֶׁחֲכָמִים אוֹמְרִים, תֵּשֵׁב עַד שֶׁתַּלְבִּין רֹאשָׁהּ, וְאַדְמוֹן אוֹמֵר, יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר לו, כִּסְבוּרָה אֲנִי – הייתי סבורה בשעה שפסקתי על עצמי, שֶׁאַבָּא נוֹתֵן עָלַי את הסכום שהתחייבת; וְעַכְשָׁיו שֶׁאֵין אַבָּא נוֹתֵן עָלַי, מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת, ולכן אוֹ כְּנוֹס אותי בנישואין אוֹ פְּטוֹר אותי בגט, ואינך יכול לעגן אותי. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

הגמרא מביאה ברייתא המגבילה את דברי הברייתא לעיל: תָּנָא בברייתא, בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, שאמרו חכמים שאם פסקה נדוניא על עצמה תשב עד שתלבין ראשה אם אינה מקיימת הבטחתה, בְּגְרוּשָׁה שפסקה על עצמה, אֲבָל בְּקִטָנָה [שאביה קיבל את קידושיה], כּוֹפִין. מבררת הגמרא: כּוֹפִין לְמַאן – את מי כופים, אִילֵימָא – אם נאמר, שהכוונה שאם הבת הקטנה פסקה, כופים לָאָב לעמוד בהתחייבותה, הרי אִיפְּכָא מִיבָּעֵי לֵיהּ – הדין היה צריך להיות הפוך, שבגדולה, שיש תוקף להתחייבותה יכפו את האב לשלם מה שפסקה בתו, ובקטנה, שאין תוקף לדבריה, לא יכפוהו. אֶלָּא אָמַר רָבָא, כוונת הברייתא היא, שכּוֹפִין לַבַּעַל לִיתֵּן גֵּט.

* * *

הגמרא מבררת את ההלכה בהוראותיו של אדמון: אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן אֶלְעָזָר מִשְּׁמֵיהּ דְּחִזְקִיָּה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל 'רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן', אזי הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ. אָמַר לֵיהּ רָבָא לְרַב נַחְמָן, האם אַפֵּילּוּ בְּבָרַיְיתָא, נאמר כלל זה. אָמַר לֵיהּ רב נחמן לרבא, מִי קָאָמְרִינַן – וכי אמרנו שדווקא בַּמִּשְׁנָה תקף הכלל הזה, הרי 'בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל' קָאָמְרִינַן, ולכך אף בברייתא כשאמר רבן גמליאל 'רואה אני את דברי אדמון' הלכה כמותו.

הגמרא מוסיפה לדון בהלכה במחלוקות חנן וחכמים, ואדמון וחכמים: אָמַר רַבִּי זֵירָא אָמַר רַבָּה בַּר יִרְמְיָה, שְׁנֵי דְּבָרִים שֶׁאָמַר חָנָן, ובהם חלק על חכמים, הֲלָכָה כְּיוֹצֵא בּוֹ – הלכה כמי שהסכים עמו, דהיינו רבן יוחנן בן זכאי. אך שִׁבְעָה דְּבָרִים שֶׁאָמַר אַדְמוֹן, וחלק על חכמים, אֵין הֲלָכָה כְּיוֹצֵא בּוֹ, כלומר כרבן גמליאל, שהכריע כמותו.

הגמרא מבררת את כוונת רבה בר ירמיה: מַאי קָאָמַר – מה כוונת רבה בר ירמיה. אִילֵימָא הָכִי קָאָמַר – אם נאמר, שכך כוונתו לומר, שִׁשְּׁנֵי דְּבָרִים שֶׁאָמַר חָנָן, הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ וְכְיוֹצֵא בּוֹ [–כרבן יוחנן בן זכאי], ואולם שִׁבְעָה דְּבָרִים שֶׁאָמַר אַדְמוֹן, אֵין הֲלָכָה לא כְּמוֹתוֹ וְלֹא כְּיוֹצֵא בּוֹ [–כרבן גמליאל], אלא כחכמים. וכי אפשר לומר כן, וְהָאָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן אֶלְעָזָר מִשְּׁמֵיהּ דְּחִזְקִיָּה, כָּל מָקוֹם שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל 'רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן', הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ, ויש לדייק מדבריו, אָמַר אֵין – שרק במקום שאמר רבן גמליאל כן, הלכה כאדמון, לֹא אָמַר לֹא – ואילו כשלא אמר כן אין הלכה כאדמון. וביצד יתכן לומר שהלכה כאדמון בכל דבריו. אֶלָּא הָכִי קָאָמַר זו כוונת רבה בר ירמיה לומר, בִּשְׁנֵי דְּבָרִים שֶׁאָמַר חָנָן, הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ וְכְיוֹצֵא בּוֹ [רבן יוחנן בן זכאי], אולם שִׁבְעָה דְּבָרִים שֶׁאָמַר אַדְמוֹן, יֵשׁ מֵהֶן כמה דברים שֶׁהֲלָכָה כְּמוֹתוֹ וְכְיוֹצֵא בּוֹ [רבן גמליאל], וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁאֵין הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ אֶלָּא כְּיוֹצֵא בּוֹ – כרבן גמליאל, והיינו, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל 'רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן', הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ. אִינָךְ, לֹא – אך בשאר הדברים שאמר אדמון במשניות הבאות, אין הלכה כמותו. אלא כרבן גמליאל שלא הכריע בדינים אלו כמותו.

משנה

משנה זו מביאה את הדין הרביעי שבו נחלקו אדמון וחכמים: הָעוֹרֵר עַל הַשָּׂדֶה שביד חברו, וטוען 'שלי היא וזה שמכרה לך גזלה ממני', וְהוּא חָתוּם עָלֶיהָ בְּעֵד – ואותו העורר הוא אחד מן העדים החתומים על שטר המכירה, שקנה הנתבע שדה זו. אַדְמוֹן אוֹמֵר, אין בחתימה זו הודאה שאין שדה זו שלו משום שיכול לומר, הטעם שלא ערערתי בזמן שהגזלן מכר את השדה לנתבע, הוא לפי שהַשָּׁנִי – הקונה שעכשיו מחזיק בשדה נוֹחַ לִי שיהא השדה אצלו כדי שאוכל להוציא ממנו השדה בדין, וְאילו הָרִאשׁוֹן – המוכר, דהיינו הגזלן, הוא אדם חזק וְקָשֶׁה הַיָּמִנּוּ, וקשה לדון עמו ולהוציא את השדה מידו. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בכך שחתם על מכירת השדה אִיבֵּד אֶת זְכוּתוֹ בשדה זו, מפני שחתימתו נחשבת כהודאה שאין לו בעלות על שדה זו.

המשנה מביאה דין דומה: עָשָׂאהּ סִימָן לְאַחֵר, כלומר המחזיק בשדה מכר לאדם אחר שדה הסמוכה לזו שיש עליה עוררין, וכתב לקונה בשטר המכירה שהשדה הנמכרת נמצאת בצד שדה אחר שאף היא שייכת למוכר [ואותה תובע כעת העורר] ועל שטר מכירה זה חתם העורר, במקרה זה, גם אדמון מודה שאִיבֵּד העורר אֶת זְכוּתוֹ בשדה זו, שכן בזה לא שייך לומר 'השני נוח לי', ואם כן, חתימתו היא הודאה שהשדה הנתבעת שייכת לנתבע.

* * *

גמרא

שנינו במשנה שלדעת חכמים חתימת עד על שטר מכירת שדה נחשבת כהודאה ששדה זו אינה שלו: אָמַר אַבָּיֵי, לֹא שָׁנוּ חכמים, שבחתימתו איבד את זכותו, אֶלָּא כשחתם בתורת עֵד, אֲבָל אם העורר הוא דַּיָּין שקיים את השטר, לֹא אִיבֵּד אֶת זְכוּתוֹ לערער על השדה הכתובה בשטר. הגמרא מבארת את הטעם לחילוק זה: דְּתָנֵי רַבִּי חִיָּיא, אֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַשְּׁטָר, אֶלָּא אִם כֵּן קָרְאוּהוּ, שהרי הם באים להעיד על הכתוב בשטר, ולכן חתימתם היא על כל הכתוב בשטר,

אֲבָל הַדַּיָּנִין המקיימים את השטר חוֹתְמִים אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קָרָאוּהוּ, שכן אינם חותמים על תוכן השטר אלא רק על קיום חתימות העדים, ולכן אינם חייבים לקרוא את הכתוב בשטר עצמו, וכיון שיכול הדיין לומר שאינו יודע את תוכן השטר אין חתימתו נחשבת כהודאה במה שכתוב בו.

* * *

שנינו במשנה: עֲשָׂאָהּ סִימָן לְאַחֵר איבד את זכותו. הגמרא דנה בדברי המשנה: אָמַר אַבַּיֵי, לֹא שָׁנוּ שהעורר על השדה איבד את זכותו, אֶלָּא כשמכר הנתבע שדה לְאָדָם אַחֵר, והעורר חתם כעד על שטר המכירה שבו נכתב שהשדה הסמוכה [שעליה עורר בעת] היא שדה של המוחזק, אֲבָל לְעַצְמוֹ – אבל אם מכר המוחזק את השדה לעורר עצמו, לֹא אִיבֵּד בזה התובע אֶת זְכוּתוֹ לערער על השדה הסמוכה שנכתב בשטר המכירה ששייכת לנתבע, משום דְּאָמַר התובע, הוצרכתי לכתוב כך בשטר אף שאין זו אמת, שכן אִי דְּלֹא עָבְדִי לֵיהּ חָכְמִי – אם לא הייתי עושה לו כך, אלא הייתי מוחה על הזכרת השדה כשייכת לנתבע, לֹא הָוֶה מְזַבְּנִין לֵהּ נַיְחָלִי – לא היה מוכר לי את השדה שרציתי לקנות, מַאי אִית לָךְ לְמֵימַר – ומה תרצה לטעון כנגדי, שאם כן אִיבָּעֵי לִי לְמֵימַר מִדַּעְתָּא – היה עלי למסור 'מודעא' קודם לכן בפני עדים, בסתר, שאני חותם רק מתוך אונס [שאני רוצה לקנות את השדה הסמוכה], לא יכולתי לעשות כן כִּי הֲבָרֵהּ, חֲבֵרָא אִית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְּחַבְרֵהּ חֲבֵרָא אִית לֵיהּ – חברך, חבר יש לו, וגם חבר חברך יש לו חבר, כלומר, העדים יאמרו זאת לחבריהם ויתפרסם הדבר ויוודע אף למוכר, ויסרב למכור לי את השדה. ולפיכך חתימתו היא באונס, ואינה יכולה להיחשב כהודאה ששדה התביעה שייכת לנתבע.

הגמרא מביאה מעשה בענין זה: הַהוּא דַּעֲשָׂאָהּ סִימָן לְאַחֵר – מעשה באדם שחתם על שטר מכירת שדה שנכתב בשטר ששדה זו שוכנת לידּ שדה אחרת שאף היא שייכת למוכר, ולאחר מכן בא העד החותם וְעָרַעַר על המוכר המחזיק בשדה בטענה שנגזלה ממנו, וְקודם שעמדו בדין שָׁבִיב – מת המערער, וְאוֹקִים אַפּוֹטְרוֹפָּא – ומינה אפוטרופוס לטפל ביתומיו. אָתָא – בא הָאַפּוֹטְרוֹפּוֹס לְקַמֵּיהּ דְּאַבַּיֵי לדין, להוציא את השדה מיד המחזיק עבור היתומים. אָמַר לֵיהּ אביי, הרי שנינו שאם עֲשָׂאָהּ המחזיק לשדה התביעה סִימָן לְאָדָם אַחֵר, וחתם העורר על השטר כעד, אִיבֵּד אֶת זְכוּתוֹ, ולכך אין ליתומים זכות בשדה. אָמַר לו האפוטרופוס, אִי הָוָה אָבוּהוֹן דְּיַתְמֵי קַיָּים – אילו היה אבי היתומים חי, הָוָה טָעֵין וְאָמַר – היה יכול לטעון שאמת הוא מה שכתוב בשטר שהשדה הנמכרת סמוכה לשדה אחרת של המוחזק, ומכל מקום אין זו הודאה שכל השדה שייכת למוחזק, אלא תָּלֵם אֶחָד עָשִׂיתִי לְךָ – רק רוחב שורה אחת של חרישה שהיתה בין השדה שנמכרה לבין השדה שגזלת ממני הודיתי שהיא שלך, אבל שאר השדה שלי, ואין ראיה מהשטר שלא כדברי. אָמַר לֵיהּ אביי, שַׁפִּיר קָאָמְרַתְּ – יפה טענת, דְּהרי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן לגבי הדין של משנתינו, אִם טָעַן וְאָמַר, המערער וְאָמַר, תָּלֵם אֶחָד עָשִׂיתִי לְךָ, נֶאֱמָן. לאחר שהתקבלה טענתו, אמר אביי לאפוטרופוס, זִיל הַב לֵיהּ מִיהַת – לך תן לו מכל מקום תָּלֵם אֶחָד, שהרי מוכח מהשטר שלכל הפחות תלם זה שלו. הָוָה עָלָהּ רֵיכְבָא דְּדִיקְלֵי – היתה על אותו תלם שורת דקלים מורכבים זה על גב זה, והיה תלם זה יקר, ולא רצה האפוטרופוס לתת תלם זה למחזיק, אָמַר לֵיהּ האפוטרופוס לאביי טענה חדשה, אִי הָוָה אָבוּהוֹן דְּיַתְמֵי קַיָּים, הָוָה טָעֵין וְאָמַר, אמנם חתימתי על השטר נחשבת כהודאה שתלם זה שייך למוחזק, אך לאחר זמן חָזַרְתִּי וְלָקַחְתִּי [–קניתי] מֵמֶּנּוּ תלם זה, ועכשיו כל השדה שלי ודבר זה אינו סותר חתימתי שבשטר שהיתה קודם לכן. אָמַר לֵיהּ אביי, שַׁפִּיר קָאָמְרַתְּ, דְּהרי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אִם טָעַן המערער וְאָמַר, לאחר שחתמתי על השטר חָזַרְתִּי וְלָקַחְתִּיו מֵמֶּנּוּ, נֶאֱמָן.

אָמַר אַבַּיֵי, הַאי מַאן דְּמוֹקִים אַפּוֹטְרוֹפָּא – מי שמעמיד אפוטרופוס, נוֹקִים כִּי הַאי – יעמיד אפוטרופוס כמו זה, דְּיָדַע לְאַפּוּבֵי בְּזוּכוּתָא דְּיַתְמֵי – שיודע להפך בזכותם של היתומים ולטעון עבורם טענות טובות.

משנה

משנתינו מביאה את הדין החמישי שנחלקו בו אדמון וחכמים: מִי שֶׁהָלַךְ לִמְדִינַת הַיָּם, וְאָבְדָה הַדֶּרֶךְ המוליכה לְשָׁדֵהוּ, משום שהיתה שדהו מוקפת בשדות שאינן שלו, ועכשיו לא ידוע היכן היתה. אַדְמוֹן אוֹמֵר, יֵלֵךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ הַקְּצָרָה ביותר, שהרי ודאי היתה לו דרך כל שהיא, ואף שאינו יודע היכן היא יכול ליטול לו דרך אחרת, אך כיון שידו על התחתונה, נוטל את הדרך הקצרה ביותר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אינו יכול ליטול לעצמו דרך חדשה, אלא יִקָּנֶה לוֹ דֶּרֶךְ בדמים, ואפילו בִּמְאָה מָנֶה [סכום גדול], אוֹ יִפְרַח בָּאֲוִיר לשדהו, דרך גוזמא, כלומר אין לו תקנה אחרת.

* * *

גמרא

הגמרא סברה שהמשנה עוסקת באופן שכל ארבעת השדות שסביב שדהו שייכות לאדם אחד, ולפיכך מקשה הגמרא: מַאי טַעְמָא דְּרַבָּנָן האומרים שיקנה לו דרך, והרי שַׁפִּיר קָאָמַר אַדְמוֹן – יפה אמר אדמון, שיוציא התובע מיד הנתבע את הדרך הקצרה ביותר, שהרי ודאי היתה לו דרך כל שהיא באחת משדותיו. מתרצת הגמרא: אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מדובר במשנה בְּגוֹן שֶׁהִקִּיפוּהָ [את שדה התובע] אַרְבָּעָה בְּנֵי אָדָם מַאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ, וכל אחד מבעלי השדות דוחהו בטענה שהדרך לא היתה בחלקו אלא בחלק חבירו.

מקשה הגמרא: אִי הָכִי – אם כן, מַאי טַעְמָא דְּאַדְמוֹן הסובר שנוטל הלה את הדרך הקצרה, והרי כל אחד מהם יכול לדחותו בטענה שהדרך עברה בחלק חבירו.

מתרצת הגמרא: אָמַר רָבָא, אכן באופן ששדהו מוקפת עתה בארבע שדות של אנשים שונים, בין בְּאַרְבָּעָה דְּאָתוּ מִכֹּחַ אַרְבָּעָה – בין אם ארבעה אלו קנו את השדות מארבעה אנשים שונים שהיו בעלי השדות מתחילה, כשאבדה הדרך, וְאף בְּאַרְבָּעָה דְּאָתוּ מִכֹּחַ חַד – שכל הארבעה קנו את השדות מאדם אחד, שהוא היה הבעלים של כל השדות המקיפות את התובע, בשני מקרים אלו כּוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי, דְּמַצֵּי מַדְחֵי לֵיהּ – לדברי הכל יכול כל אחד מהארבעה לדחותו, בטענה שלא עברה הדרך בחלקו. כִּי פְּלִיגִי – ונחלקו אדמון וחכמים, בְּחַד דְּאָתֵי מִכֹּחַ אַרְבָּעָה – באופן שכל השדות שייכות לאדם אחד, אך הוא קנה אותן מארבעה בני אדם שונים, וכך היא מחלוקתם, אַדְמוֹן סָבַר, שיכול בעל השדה המוקפת לומר לבעל השדות המקיפות אותו, מִכָּל מָקוֹם, דַּרְכָּא אִית לִי נָפְקָא – הרי ודאי יש לי דרך אצלך, כיון שהיתה לי דרך באחת מארבעת השדות, וכל ארבעתן בידך עתה. וְרַבָּנָן סָבְרִי, יכול בעל השדות המקיפות לומר לו, אִי שָׁתֵקְתָּ, שָׁתֵקְתָּ – אם תשתוק ולא תטען כן, אמכור לך דרך בזול, וְאִי לֹא תשתוק, אלא תתבע ממני דרך בחינם, מַהֲדַרְנָא לְמַרַייְהוּ – אחזיר את שטרי המכירה לבעלים הקודמים, ובכך תתבטל המכירה, וְלֹא מָצֵית לְאַשְׁתַּעוֹיֵי דַּיְנָא בַּהֲדַייְהוּ – ולא תוכל לדון עמם, שהרי כל אחד יוכל לדחותך אצל חבירו.

* * *

הגמרא מביאה מעשה השייך לנידון של משנתינו: הַהוּא דְּאָמַר לְהוּ – מעשה באדם שאמר לבניו בשעת מיתתו, דִּיקְלָא לְבַרַת – דקל אחד מנכסיי ינתן לבתי, אך לא פירש איזה דקל, אָזוּל יַתְמֵי פַּלּוּג לְנִכְסַי, וְלֹא יָהֲבוּ לָהּ דִּיקְלָא – הלכו היתומים וחלקו את הנכסים ביניהם, ולא נתנו דקל לאחותם, ועתה אחותם תובעת את הדקל הראוי לה. סָבַר רַב יוֹסֵף לְמֵימַר, תָּנֵינוּ מַתְנִיתִין – דין זה דומה

המשך בעמוד עה

לנידון של משנתינו, שלדעת חכמים כל אחד מבעלי השדות המקיפות יכול לדחות את בעל השדה המוקפת ולומר לו, לא בחלקי אבדה לך הדרך ולא לתת לו דרך, ואף כאן כל יורש יכול לדחותה בטענה שהדקל שלה נמצא אצל היורש האחר. **אָמַר** לֵיהּ **אַבָּיֵי** לרב יוסף, **מִי** דָּמֵי – וכי מקרה זה דומה למשנתינו, **הָתָם** – במשנתינו, **כָּל** חַד **וְחַד** מהנתבעים **מָצֵי** מַדְחֵי לֵיהּ – יכול לדחות את התובע לנתבעים האחרים, בטענה שמעולם לא היה לך דרך בצד זה אלא בצד השני, ואילו **הָכָא** – כאן, במעשה של הדקל, **דִּיקְלָא גַּבֵּייהוּ הוּא** – הרי הדקל נמצא ברשותם, שכן כל הנכסים היו ביחד בשעת הצוואה לתת לבת דקל, וכולם התחייבו בשוה, ואף שחלקו אחר כך אינם יכולים לדחותה. וכיון שכך, **מַאי תַּקָּנְתַּיְיהוּ** – מה תקנתם, כלומר, מה עליהם לעשות כעת. **לֵיתְבוּ לָהּ דִּיקְלָא, וְלֵיפַלְגוּ מֵרֵישָׁא** – יתנו לה דקל מהנכסים, ויחזרו ויחלקו את הנכסים מחדש.

הגמרא מביאה מעשה בענין דומה: **הָהוּא דְּאָמַר לְהוּ** – מעשה באדם שאמר ליורשיו בשעת מיתתו, **דִּיקְלָא לִבְרַת** – דקל אחד ינתן לבתי. **וְשָׁכִיב** [–ומת], **וְשָׁכִיךְ תְּרֵי פַּלְגֵי דְּדִיקְלָא** – והשאיר בירושתו שני חצאי דקלים, כלומר שני דקלים שבהם היה שותף עם אחרים, מלבד דקלים שלימים נוספים שהיו ברשותו. ורצו האחים לתת לאחותם שני חצאים אלו, שכן טרחתם מרובה מאשר דקל יחיד. **יָתֵיב רַב אַשִׁי וְקָא קַשְׁיָא לֵיהּ** – ישב רב אשי והתקשה בשאלה השייכת לנידון זה, **מִי קָרוּ אִינָשֵׁי לְתַרֵי פַּלְגֵי דִּיקְלֵי 'דִּיקְלָא'** – האם קוראים אנשים לשני חצאי דקלים 'דקל', ואם כן תתקיים צוואת האב בזה שיתנו לה האחים שני חצאים אלו, **אוֹ לֹא** – או ששני חצאי דקל אינם מכונים בשם 'דקל', וחייבים האחים לתת לה דקל שלם. **אָמַר לֵיהּ רַב מַרְדְּכַי לְרַב אַשִׁי, הָכִי** [–כך] **אָמַר אַבִּימִי מֵהַנְרוֹנָיָא מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, קָרוּ אִינָשֵׁי לְתַרֵי פַּלְגֵי דִּיקְלֵי 'דִּיקְלָא', וּכְוֻלֵּי** האחים לתת לה שני חצאים אלו, ומקיימים בכך את צוואת אביהם.